

ganske vist at henvise til, at Kvinderne hidtil, naar de har grebet ind i det offentlige Liv, altid har ladet sig raade af Følelserne. Man henviser til den Stemningsbevægelse, som i sin Tid fremkaldte Kvindernes Adresse til Fordel for Prygleloven. Man henviser til Kvindernes Deltagelse i det nye Stemningsuvejr, der under Navn af Forsvarsbevægelsen gaar over Landet. Man tager imidlertid fejl, naar man tror, at saadanne Bevægelser er ejendommelige for Kvinderne. I det politiske Liv er der ligesaa mange Vidnesbyrd om Stemningsbevægelser blandt Mænd. Og desuden — naar Kvinder er traadt frem i saadanne Bevægelser, er det hyppigst ikke af egen Drift, men fordi snedige og koldsindigt beregnende Mænd til Fordel for deres politiske Planer har haft Brug for at kalde Kvindestemninger til Live.

Men er der Modstand, og vil den være sej og træg at overvinde, er jeg fuldt overbevist om, at den tilsidst besejres. Men Kvinden havde ganske vist været nærmere ved Maalet under en Udvikling af vor Politik, hvorved den kommunale Valgretslov var blevet ført igennem i sin Renhed og efter en Kamp med Landstinget, thi derigennem vilde en saadan Politik tillige have haft Styrke til at føre den politiske Valgret med sig.

Men nu kommer altsaa den kommunale Valgret, og saa vil Kvinderne forhaabentlig vide at bruge den. Jeg imødegik før de Anskuelser, der ud fra Mænds og Kvinders Forskellighed vil søge at godtgøre Kvindevalgrettens Urimelighed. Men dette betyder ikke, at jeg politisk set undervurderer Forskellen. Tværtimod, Kvinderne bør netop føre ind i vor Politik Elementer, som er deres Kønssæreje. Kvindagtige Mænd og mandhaftige Kvinder er ikke Mennesketyper, som Menneskeslægten gør vel i at uddanne. Det offentlige Liv, som gennem Aartusinder har tilhørt Mændene, har just heller ikke formet sig saaledes, at det ikke kan tiltrænge nyt Blod og Indsatser af nyt Temperament. Kvinden bør tage sine højeste og fineste Egenskaber med sig ind i det offentlige Liv, for at hun og Manden i Fællesskab kan omdanne det. Men Kvinderne bør ikke derfor gaa til Valg som et Kvindeparti. Alle Forsøg herpaa vil hos os ligesaa vel som andetsteds kun fremkalde Skuffelser. Politik kan ikke føres igennem paa anden Maade end ved Partier, der jo slet

ikke er andet end Sammenslutning mellem Mennesker, der har væsentlig samme Anskuelser, for at gennemføre deres Tanker. Men blandt Kvinderne vil Anskuelserne dele sig paa samme Maade som blandt Mændene. Ogsaa Kvinderne bør derfor dele sig efter Anskuelser og forene sig med Mænd, med hvem de stemmer overens. Maaske vil Kvindernes Indtræden i det offentlige Liv føre til Partiernes Omdannelse eller til Skabelse af nye Partier; men det maa ikke føre til, at Kvinderne danner Parti overfor Mændene. Kønssforskellen slettes ikke i Stemmeretten, for at den derefter skal genopstaa ved Valgene. Kun i Samarbejdet udnyttes Valgrets-Udvidelsen tilfulde.

Men spørger man: *Hvor vil nu Kvinderne gaa hen?* Der er konservative Partiførere i mange Lande, som pludselig har gjort Volter fra absolut Modstand mod Kvindernes Valgret til at blive dens absolute Forkæmpere, og som har indrømmet, at de gjorde det for den konservative Sags Skyld, fordi de mente, at Kvinderne vilde stemme konservativt. Jeg tror, de tager fejl. Der vil selvfølgelig altid være konservative Kvinder, men ikke blandt dem, der selvstændigst og ivrigst har tænkt over Samfundslivet og den Stilling, man hidtil har givet Kvinderne. Det Samfund, som Mændene har skabt, har just ikke formet sig idealt; alligevel er der Mænd nok til at ville bevare det og til at modsætte sig en Udvikling, der fører bort fra den nuværende Ulighed i Menneskenes Kaar. Hvis det blot var for at bevare vor Samfundstilstand, behøvede Kvinderne saamænd ikke at bede om Stemmeret. Nej, naar Kvinderne kommer, saa maa de i Kraft af selve Kvindestemmerettens Idé slutte sig til de Partier, der ønsker at omforme Samfundet.

Jeg har talt ud fra mit personlige og politiske Standpunkt. Hensigten med at indbyde Mænd og Kvinder af forskellig Retning har vel heller ikke været den, at de forskellige Meninger skulde tilsløres. Men jeg vil slutte med at paakalde Enigheden i al Fald hos alle de tilstedeværende Kvinder. Jeg vil bede Dem forsøge noget, som hidtil væsentlig har været Mændene forbeholdt, og raabe et »*Leve*« for, at Kvinderne maa bruge den kommunale Valgret til at rejse en Politik, som endelig en Gang i dette de halve Afgørelsens Land kan hidføre en *hel* Afgørelse, en *hel* Sejr. *Leve Kvindernes politiske Valgret!*